

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

(dále PPŠ, dříve Minimální preventivní program)

ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

1. Základní údaje

Název a adresa školy	Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice, okres Litoměřice, příspěvková organizace Žalhostice 126
IČO	72 745 096
Telefon	416 737 095
E-mail	podatelna@skolazalhostice.cz
Webové stránky	www.skolazalhostice.cz
Ředitelka školy	Mgr. Bc. Alena Krchňavá
Školní metodik prevence	Mgr. Bc. Adéla Voženílková
E-mail na ŠMP	vozenilkova@skolazalhostice.cz

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

2. Právní východiska

- § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
- § 8 a § 9, § 17 a § 18, § 30 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, č.j.21291/2010-18
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Č.j.: 37 014/2005-25
- Pokyn MŠMT č.j 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví Č.j.: 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách, č.j. 22294/2013-1
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2013-2018
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, Č. j. MSMT-5217/2017-1

3. Oblasti rizikového chování ve škole

Prevence rizikového chování u žáků v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- Drogy (základní informace o drogách)
- Doprava (rizikové chování v dopravě)
- Poruchy příjmu potravy (nevhodné jídelní a stravovací zvyklosti, diety, obezita)
- Alkohol (informace o nevhodnosti pití alkoholu)
- Šikana, kyberšikana (znaky šikanování, řešení zejména počáteční šikany)
- Vandalismus (poškozování školního majetku nebo majetku žáků)
- Záškoláctví (sledování absence žáků)

Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice, okres Litoměřice, příspěvková organizace

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- Tabák a nikotinové sáčky (informování o závislosti na tabáku a nikotinu)
- Násilí (agresivní chování dětí)
- Krádeže (drobné krádeže vyskytující se ve škole)
- Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Netolismus (nelátková závislost - telefon, počítač)
- Rizikové sexuální chování

4. Cíl preventivního programu

Preventivní program klade důraz na udržení stávající kvality školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl. Program je určen pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku má vést k udržení pozitivního klimatu školy s minimem kázeňských problémů žáků ve škole i mimo školu.

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům.

Důležitý je i individuální přístup k jednotlivým žákům. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Zvýšenou pozornost věnujeme žákům s vývojovými poruchami učení a chování a pomáháme jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity, kde se mohou uplatnit všichni žáci. Důraz je položen na informovanosti žáků ve vyučovacích hodinách a rodičů při třídních schůzkách nebo individuálních setkáních. Vzhledem k velikosti naší školy jsme schopni každý nastalý konflikt či problém řešit téměř okamžitě. Rozhovory ve složení žák/yně, třídní učitel/ka, školní metodička prevence a ředitelka školy jsou nadstandardní avšak samozřejmě součástí naší práce vedoucí k udržení zdravého klimatu školy. Ve vyučovacích hodinách vytváříme zdravé, přátelské prostředí, které vede k minimalizaci výchovných problémů.

Dílčí cíle

Dílčí cíle PPŠ vyplývají z dlouhodobých, střednědobých a krátkodobých cílů Školní preventivní strategie:

1. cíl: Rozšířit povědomí žáků o zabezpečení informací o sobě na internetu. Pochopení pojmu "digitální stopa".

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

2. cíl: Zvýšit schopnost žáků bránit se kyberšikaně.
 - Reálná hrozba kyberšikany z důvodů čím dál častějšího pohybu žáků na sociálních sítích.
3. cíl: Zlepšit sociální kompetence žáků, předcházet šikaně.
 - Účast na socializačních hrách a besedách o šikaně.
 - Vytvářet a udržovat zdravé klima třídy a školy.

5. Zhodnocení prevence rizikového chování ve školním roce 2021/2022

Školní vzdělávací program	Vzdělání - slušnost - tolerance
Prvouka	Tolerance a spolupráce, tolerance k odlišnostem spolužáků, lidí v okolí, snášenlivost. Odlišnosti mezi lidmi, rasová diskriminace. Vyhledání pomoci v případě ohrožení. Kontakt s cizím člověkem a reakce na sliby cizího člověka. Chování při nabízení nebezpečných látek staršími spolužáky. Bezpečnost při pohybu v přírodě. Bezpečnost při pohybu na veřejných prostranstvích.
Tělesná výchova	Nebezpečí dopingu při tělesných aktivitách, energetických nápojů a nápojů obsahujících kofein. Negativní vliv alkoholu a dalších omamných a návykových látek. Prevence šikany.
Přírodověda	Ochrana zdraví: alkohol, kouření, další

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

	<p>omamné látky.</p> <p>Ochrana člověka za mimořádných situací: návykové látky ohrožující zdraví a život, formulace odmítnutí nabídnuté návykové látky.</p>
Občanská výchova	<p>Člověk a právo: opatření a zákony související s podáváním alkoholických nápojů dětem a mladistvým a vztahující se k nákupu, držení a výrobě drog; prevence trestné činnosti.</p> <p>Rozpočet rodiny, obce – finanční gramotnost, potřeby a vlastnictví.</p> <p>Aktivní odpočinek a naplnění volného času.</p> <p>Sociální skupiny, komunikace, člověk a kultura – psychická onemocnění, víra a náboženství, slušnost pro každý den – pravidla, tolerance k menšinám.</p> <p>Ochrana obyvatel za mimořádných událostí, lidská práva.</p>
Přírodopis	<p>Stavba těla a funkce jednotlivých orgánů člověka.</p> <p>Poškození lidského organismu: vlivy kouření, drog, přepínání, stresu, zneužívání léků na lidský organismus.</p>
Výchova ke zdraví	<p>Osobní bezpečí: způsoby chování v krizových situacích – šikanování, deviantní osoby.</p> <p>Prevence zneužívání návykových látek: alkoholismus, kouření, propagace tabákových výrobků a alkoholu formou reklamy a modelové situace zaměřené</p>

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

	<p>na nácvik způsobu odmítání.</p> <p>Komunikace, duševní a tělesné zdraví, řešení problémů a krizové situace, osobní bezpečí, zneužívání návykových látek, sexuální výchova.</p>
Chemie	<p>Chemie ve společnosti: drogy.</p> <p>Deriváty uhlovodíků: alkohol.</p>
Cizí jazyky	<p>Vazba na některá témata zeměpisu, dějepisu, občanské výchovy. Dotknout se závažných celosvětových problémů (nebezpečí drog, rasová, národnostní a názorová nesnášenlivost apod.).</p>
Dějepis	<p>Prevence šikany - ostrakizace (v rámci probírané látky - antické Řecko - střepinový soud).</p> <p>Rasismus, antisemitismus, xenofobie, extremismus. Právní základy státu, právní řád České republiky, totalitní režimy.</p>
Informatika	<p>Kyberšikana, počítačová a síťová bezpečnost, zásady ochrany soukromí.</p>
Zeměpis	<p>Vztahy mezi náboženstvími.</p> <p>Nelegální pěstírny drog: Jižní Amerika, Mexiko, Laos, Afghánistán.</p> <p>Migrace v Evropě – způsoby řešení konfliktů, mezilidské vztahy.</p> <p>Rasismus, antisemitismus – lidská práva. Problémy migrantů z cizích zemí.</p>

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

Organizace prevence	
Preventivní program	<p>Vypracován a aktualizován metodikem prevence dle nových metodických materiálů MŠMT především:</p> <ul style="list-style-type: none">- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, Č. j. MSMT-5217/2017-1- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
Využití volného času žáků	<p>Rozmanitá nabídka kroužků.</p> <p>Maximální využitelnost kapacity ŠD.</p>
Průběžné sledování podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování	<p>Snaha všech pedagogických pracovníků včas řešit drobnější přestupky (slovní napadání spolužáků, schovávání věcí, poštuchování,...), které by mohly vést k rizikovému chování.</p> <p>Ve třídách, na chodbách i jiných prostorách školy zajištěné dozory pedagogů, možnost okamžitého řešení</p>

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

	problému. Možnost využití schránky pro případné dotazy či podněty k řešení ze strany rodičů i žáků.
Uplatňování forem a metod umožňujících včasné zachycení ohrožených dětí	Zaměřili jsme se především na zintenzivnění spolupráce mezi školou a rodiči. Dbáme na včasnou informovanost rodičů, společně se snažíme řešit výchovné problémy.
Vybavení školy odbornými a metodickými materiály a dalšími pomůckami	Časopisy: Prevence, Rodina a škola, Integrace a inkluze. Odborná literatura.
Školní řád	Obsahuje zákaz nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek v areálu školy a odpovídající sankce. Zákaz používání mobilních telefonů během pobytu ve škole s cílem zvýšené nutnosti sociální interakce mezi žáky a omezení možností vzniku kyberšikany.
Akce školy pro žáky k prevenci sociálně patologických jevů / Programy primární prevence pro žáky	“Digitální stopa” “Buď safe online” “Rizika sociálních sítí” “Linka bezpečí ve vaší třídě - Vztahy” “Linka bezpečí ve vaší třídě - Dospívání” “Linka bezpečí ve vaší třídě - Když chci být v pohodě”

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

Vzdělávání pedagogů	“Intervence ve školní třídě” - školní metodik prevence (ŠMP) “Hry s psychologickým obsahem” - ŠMP “Management školní třídy” - ŠMP
Výskyt rizikového chování	Počet
Špatné vztahy mezi žáky (počet případů, nikoliv počet žáků)	16
Vyloučení určitých jedinců z kolektivu, ostrakizace (počet případů, nikoliv počet žáků)	6
Případy opakovaného záměrného psychického i fyzického ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	6
Případy využití elektronických prostředků (např. mobilní telefon, sociální sítě) k opakovanému záměrnému psychickému ubližování (počet případů, nikoliv počet žáků)	4
Projevy rasismu a xenofobie (počet případů, nikoliv počet žáků)	0
Slovní či fyzické útoky na pracovníky školy (výskyt u počtu žáků)	1
Záškoláctví (výskyt u počtu žáků)	2
Podezření na skryté záškoláctví (záškoláctví s vědomím rodičů) (výskyt u počtu žáků)	5
Rizikové chování ve sportu, rizikové pohybové aktivity, extrémní sporty atd. (výskyt u počtu žáků)	5
Rizikové chování v dopravě (výskyt u počtu žáků)	2

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

Rizikové sexuální chování a nevhodné projevy sexuality (výskyt u počtu žáků)	1
Poruchy příjmu potravy (výskyt u počtu žáků)	0
Sebepoškozování a autoagrese (výskyt u počtu žáků)	0
Kriminální chování - přestupky, provinění, trestné činy (výskyt u počtu žáků)	2
Zanedbávání, zneužívání či týrání dítěte (výskyt u počtu žáků)	1
Užívání* tabáku (výskyt u počtu žáků) <i>*Pod termín „užívání“ zahrnujeme užití opakované i jednorázové, experimentování s látkou atd.</i>	1
Užívání* konopných látek (např. marihuana, hašíš) (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* alkoholu (výskyt u počtu žáků)	0
Užívání* dalších návykových látek (např. extáze, pervitin atd.) (výskyt u počtu žáků)	0
Závislostní chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.) (výskyt u počtu žáků)	0

6. Spolupráce s rodiči

Aktivní formy spolupráce s rodiči - kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, školní akce určené pro rodiče s dětmi, funkčnost poradenského systému školy (ŠMP, výchovný poradce, vedení školy), poradenství – zprostředkování odborníků poskytujících terapii.

Pasivní formy spolupráce s rodiči - písemná sdělení rodičům, webové stránky školy, školní nástěnky.

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

7. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se účastní školení dle aktuální nabídky nebo formou samostudia (využívání odborné literatury). Problematika prevence je zařazována na pořad jednání každotýdenních porad.

Pedagogičtí pracovníci mají možnost nahlédnout do Metodických doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21 291/2010-28, kde jsou návodným způsobem popsána jednotlivá témata:

- 01 Návykové látky
- 02 Rizikové chování v dopravě
- 03 Poruchy příjmu potravy
- 04 Alkohol
- 05 Syndrom CAN
- 06 Školní šikanování
- 07 Kybešikana
- 08 Homofobie
- 09 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 10 Vandalismus
- 11 Záškoláctví
- 12 Krádeže
- 13 Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření a nikotinové sáčky
- 14 Krizové situace spojené s násilím
- 15 Netolismus

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- 16 Sebepoškozování
- 17 Nová náboženská hnutí
- 18 Rizikové sexuální chování
- 19 Příslušnost k subkulturám
- 20 Domácí násilí
- 21 Hazardní hry
- 22 Poruchy autistického spektra (PAS)
- 23 Psychická krize/ duševní onemocnění žáka

8. Metody práce

a) Aktivity pro pedagogické pracovníky

Všichni učitelé jsou seznámeni s obsahem PPŠ. Vzájemné předávání informací probíhá především na poradách (jednou za týden) a v rámci pedagogických rad, dále dle potřeby individuálně.

b) Aktivity pro žáky

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Např.:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- prevence experimentování s alkoholem a cigaretami

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- důraz na spolupráci s rodiči
- nabídka volnočasových aktivit

Preventivní aktivity - viz Plán činnosti.

c) Aktivity zaměřené na rodičovskou veřejnost

- informační servis pro rodiče (seznámení se školním řádem, třídní schůzky, možnost konzultací s ŠMP, třídními učiteli atd.)
- aktivní formy spolupráce s rodiči (kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům, školní akce určené pro rodiče s dětmi, funkčnost poradenského systému školy (ŠMP, výchovný poradce, vedení školy), poradenství – zprostředkování odborníků poskytujících terapii)
- pasivní formy spolupráce s rodiči (písemná sdělení rodičům, distribuce informačních materiálů)

9. Plán činnosti

Plán činnosti na rok 2022/2023 vyplývá z dílčích cílů PPŠ a reaguje na aktuální nabídku. Plán je koncipován jako pracovní materiál a je možné ho v průběhu roku pozměňovat podle aktuálního stavu (např. kvůli vyhlášení distanční výuky apod.).

- Digitální stopa
 - realizuje ŠMP
 - počítačová hra
 - prevence kyberšikany, bezpečný pohyb na internetu
 - 5. - 6. třída po 2 vyučovacích hodinách
- Film "Sociální dilema"
 - realizuje ŠMP
 - film, následuje řízená diskuze
 - prevence kyberšikany, prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)
 - 8. - 9. třída po 3 vyučovacích hodinách

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- Prezentace o nových návykových látkách
 - realizuje ŠMP
 - powerpointová prezentace na třídních schůzkách
 - rodiče žáků

- Kybernebezpečí - Nebuď obět
 - poskytovatel programu: NPI
 - webinář
 - školní metodik prevence

- Poruchy příjmu potravy
 - poskytovatel programu: Centrum podpory zdraví
 - celodenní seminář
 - školní metodik prevence

- Beseda o HIV/ AIDS a sexuálním zdraví
 - poskytovatel programu: Česká společnost AIDS pomoc
 - online beseda
 - 8. - 9. třída po 1 vyučovací hodině

10. Seznam příloh

- Příloha 1: Kontakty
- Příloha 2: Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Příloha 3: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Příloha 4: Návykové látky
- Příloha 5: Rizikové chování v dopravě
- Příloha 6: Poruchy příjmu potravy
- Příloha 7: Alkohol
- Příloha 8: Syndrom CAN
- Příloha 9: Školní šikana
- Příloha 10: Kyberšikana

**Masarykova základní škola a mateřská škola Žalhostice,
okres Litoměřice, příspěvková organizace**

Žalhostice čp. 126, Žalhostice, PSČ 41101, IČO 72745096, datová schránka pxmkjb8

- Příloha 11: Homofobie
- Příloha 12: Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Příloha 13: Vandalismus
- Příloha 14: Záškoláctví
- Příloha 15: Krádeže
- Příloha 16: Tabák
- Příloha 17: Krizové situace spojené s násilím
- Příloha 18: Netolismus
- Příloha 19: Sebeпоškozování
- Příloha 20: Nová náboženská hnutí
- Příloha 21: Rizikové sexuální chování
- Příloha 22: Příslušnost k subkulturám
- Příloha 23: Domácí násilí
- Příloha 24: Hazardní hraní
- Příloha 25: Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví. Nastavení systémové metodické podpory a práce s rodinou a školou či školským zařízením.
- Příloha 26: Psychická krize/ duševní onemocnění žáka

V Žalhosticích dne 1. září 2022

Mgr. Bc. Adéla Voženílková
Školní metodik prevence

Mgr. Bc. Alena Krchňavá
Ředitelka školy